

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 2

Fylke: Vest-Agder

Tilleggsspørsmålnr. —

Herad: Feda

Emne: Transport av løy

Bygdelag: Oprofle lunde

Oppskr. av: Magnús Ríkums

Gard: Oprofle

(adresse): Feda

G.nr. 37 Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

Ja, for det var det samme.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Transport av løy.

Little opplysnelser om transport av løy i Feda i gammal og ny tid gjelder særlig bygdelaget på østre side av Feda-fjorden, og i særdeleshet Oprofle lunde og Oprofle gard.

1. Større grender finnes ikke her, heller ikke husemannsplassen. De fleste grender er på 3-4 løy og best og noen stauer, enkelte noe større, andre litt mindre. Alle grender som har best har brukt og bruker naturligvis lunden mere i løytransporten enn de som er henvist til best hestehjelp. — Et slå i utmarken holder nå på å gå av bruk på de fleste grender. Det har minnet av litt etter hvert, men for ca. 30 år siden slo så å si alle i utmarken. Om som ikke hadde best selv, var for det merke henvist til å bare løyet heim og på vinterfjert også å dra det på „slee“ (eier).

2. Sløyet fra utmarken ble for det merke brukt heim, for en stor del også av dem som holdt best da det til flere ubekjente ikke var løyveing (sløyveing), — av enkelte også, som nevnt, drodd heim med

handstede på vinterfjøs, Slike handsteder
 (eller drasteder) ble også mye benyttet
 til å fukke korn ved en "skroove". Men
 det meste høyet ble nok fukket på rygger
 som alminnelig høybær båret på tær.
 Høybær laget av 4 kjemmer var det almin-
 nelige. Bønnen ble nok ofte i vindhardt
 var frosket med 2 tær (som høyet hver-
 andre). - Utbygningene børsvalde, toffe osv.
 er utkjent her - Enkelte brukte også "leid"
 (ei) til å fukke høyet korn i (to store
 sekken sydd sammen til en. - Høybær ble
 slik at en holder tær over skuldrene.
 Urtene flere bær sammen får en alltid
 hjelp til å reise seg, og hjelpene står da
 fram og bakken i tær.

Bønnen har fra gammelt vært mye used
 i gardsarbeidet.

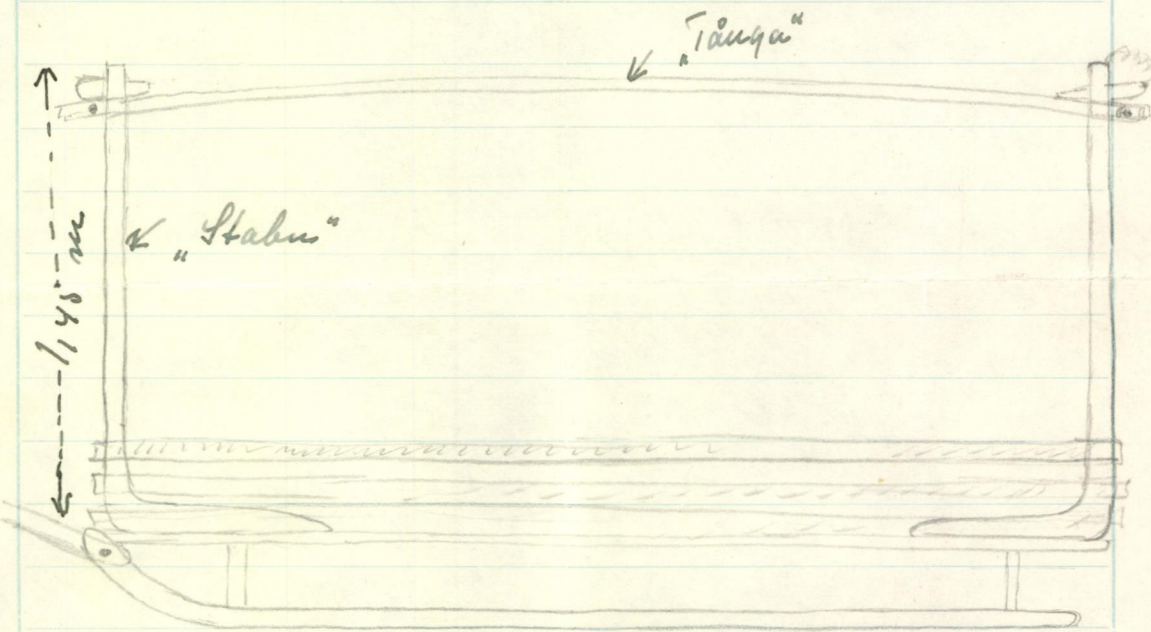
Men i slaktemarken her er ikke
 så sluptrakt at en har brukt å rulle
 høyet opp. Utbygningene vris, rodde osv.
 er utkjent. Løpesheng brukes ikke i høy-
 transporten; derimot har den vært en del
 brukt til fukking av ved. - Trillebønnen
 har heller ikke fra gammelt vært brukt
 til høytransport. Eller at besping brenn i
 bruk her (ca. 1920) har den dog vært
 en del brukt til å fukke rått høy til
 høy. Det meste redskap, bestående av
 4 langgående trebær osv., har ikke
 vært i bruk på disse trakter.

3. Høyet fra utstallene ble som oftest
 kjørt korn på vinterfjøs. Høy som
 møtte her, var det så mye used.

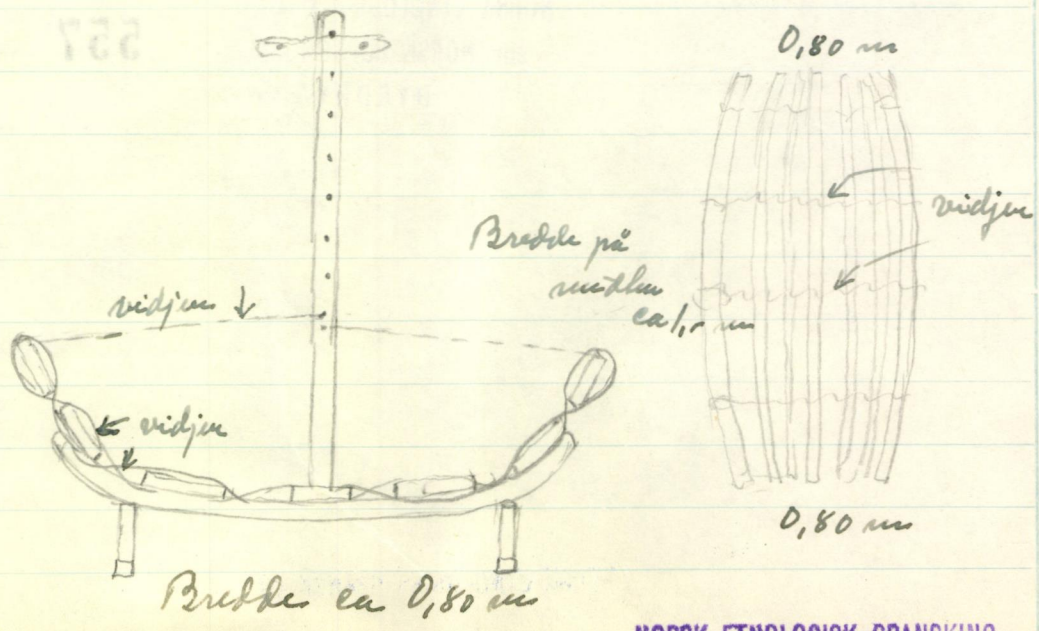
det ble høyt kinn eller snu en hadde
brukt for det, fra hestene og til langt ut
på vinen.

4. I høyvina bruktes på disse bakkene
utsklekkende slede fra gammelt av. Fra
ca 1920 er lysvoring med lys (høyljare)
brunnet vanlig i bruk.

Den gamle høyslede kalles "brustee" (sic)
Utslekkende riss viser, vil jeg tro, den mest
originale utgave av denne (Brust på Oppegård
i Vega).

Lengde ca 2,40 m.

Stjållede kjennes ikke her. Stjålthovning brukes ikke på brunnsteden, men alleroftest på møkksteden. På de gamle "brunnsteden" ønsker jeg at det ikke gibe mer en ca. 3 høner. Een har alltid vært nøye med å skape alt høyet sammen tilstilt. - Saltet ble festet med høytang om nødvendige riss vider. Ordet hoodde kjennes ikke her. Jeg skulle tro at det er det samme som ordet "høgd" (ei) hos oss. Dlegdene på "høytåg" er mindre enn på "høppetåg" (et). De lages av tung eik eller eimer.

5. Felleslåt i ubelåker har det ikke vært her, heller ikke "samkjøring".

6. Uten videre brøyting til ubelåkene har ikke vært brukt. Det som snøen kommer for underlaget er fast tilfrosset, (og det hender ofte på disse høvder trakter), pleier en å "brø med" snøen på steder hvor underlaget er usikkert, når det ser ut til å bli frostvar, - og ellers å skuffe eller "brø" snøen hvor den er for djup for bruk. Et la bruket gå på "brø" i snøen har ikke vært brukt her.